

О. М. Мироненко

Другий Універсал Української Центральної ради

ДРУГИЙ УНІВЕРСАЛ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ – програмне звернення УЦР до громадян України. Став наслідком переговорів керівництва УЦР з міністрами Тимчас. уряду Росії (О. Керенським, М. Терещенком, І. Церетелі, М. Некрасовим) у Києві та закритих засідань 5-ї сесії УЦР, які відбулися 30 червня – 1 липня (13–14 липня) 1917. Результати двосторон. угоди оприлюднені 3(16) липня 1917 з боку УЦР – у II Універсалі, з боку Тимчас. уряду – у спец. постанові. Йдучи на деякі поступки щодо автономії України, Тимчас. уряд визнав Ген. Секретаріат носієм найвищої крайової влади в Україні; допустив представників УЦР до кабінету військ. міністра та Генштабу Верхов. Головнокомандувача для проведення українізації військ. частин, сформов. з українців (без порушення боєздатності армії); висловив прихильне ставлення до розробки проекту нац.-політ. статуту України й проекту вирішення земел. питання та їх винесення на Всерос. Установчі збори. У відповідь УЦР у II Універсалі проголосила намір не відокремлювати Україну від Росії; відкласти практ. реалізацію автономії до Всерос. Установ. зборів; поповнити склад представниками ін. народів, що живуть в Україні, з метою перетворення на єдиний найвищий орган рев. демократії, який буде представляти інтереси всіх мешканців краю. Однак на практиці готовність Києва співпрацювати з урядом Росії на шляху до досить обмеженої автономії України не знайшла підтримки з боку Петрограда. Це спонукало УЦР вдатися до рішучих кроків для досягнення автоном. статусу, а Тимчас. уряд підштовхнуло до посилення тиску на Київ з метою усунути самостійниц. прагнення.

Рекомендована література

1. Грушевський М. Українська Центральна Рада та її Універсали. Перший й другий. К., 1917;
2. Христюк П. Замітки і матеріали до історії української революції 1917–1920. Прага, 1920;
3. Винниченко В. Відродження нації. Ч. 1. К., 1990;
4. Мироненко О. М. Світоч української державності: Політично-правовий аналіз діяльності Центральної Ради. К., 1995;
5. Українська Центральна Рада: Док. і мат. Т. 1. К., 1996.

Бібліографічний опис:

Другий Універсал Української Центральної ради / О. М. Мироненко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-21894>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).